

Čovjek – stvaralac kulture

Engleski teoretičar Edvard Tajlor jasno je uočio da je kultura povezana sa čovjekom kao članom društvene zajednice – izvan društva kulture nema! Herder je, pak, odredio kulturu kao „Drugu prirodu“, a čovjeka kao jedino živo biće u prirodi koje stvara kulturu i koje nije u stanju da zasnuje svoj život izvan kulture. Dakle, dok su sva ostala bića, prije svega, prirodna bića, čovjek je istovremeno i prirodno i društveno biće. Zbog toga se, da bi se lakše odredio pojam kulture, neizbježno nameće pitanje: Šta je čovjek, kakvo je to biće koje jedino stvara kulturu?

Određujući dvostranu prirodu čovjeka, kao prirodnog i društvenog bića, kao fizičkog i duhovnog, uočavamo da se čitav razvoj društva od ranih vremena odvijao u tom prostoru: između fizičkog osvajanja prirode radi čovjekovog biološkog opstanka i duhovnog napora kojim je stvarao alatke, ali i legende i vjerovanja, sa jasnim ciljem: da olakša svoj opstanak i predupredi svakodnevne nedaće, da se odbrani od neizbježnih katastrofa od neukrotive i čudljive prirode.

Termin kultura latinskog je porijekla (cultus – gajenje, obrada polja) i govori o iskonskoj čovjekovoj vezanosti za prirodu, za obradu polja. I danas se još u jeziku susreće termin poljoprivredna kultura. Ovaj termin je među prvima upotrebio rimski filozof Ciceron, ali se vremenom izraz počeo sve više koristiti i za označavanje „kulture duha“, u smislu obrazovanja, obrade duha. I upravo ova dva pojma: poljoprivredna kultura i kultura duha ili duhovna kultura, osim što su usko povezana, ukazuju i na faze koje je čovjek prošao u svom razvitku: faza u kojoj je ljudsko biće bilo znatnije oslonjeno na prirodu i faza u kojoj su porasle njegove duhovne moći – u kojoj se ispoljila njegova premoć nad prirodom. Posljedica oslobađanja od neposredne vezanosti za prirodu bilo je stvaranje tzv. Druge prirode ili kulture. Ako je cultus, tj. kultura, doista bila vezana za obradu polja, onda nimalo ne iznenađuje činjenica da je upravo prvobitni oblik vjerovanja sadržan u pojmu kulta (cultus). Jer kult znači obožavanje ili obogotvoravanje pojedine životinje ili biljke, od kojih je zavisio čovjekov opstanak proistekao upravo iz ovog životnog iskustva; kao i danas, kada se kaže „kult zvijezda“, misli se na obožavanje ili obogotvorenje npr. Filmske dive Brižit Bardo, Sofije Loren. Njihovi poklonici bili su spremni da ih uzdižu i veličaju, smatrajući ih, bezmalo, božanstvom. Iz ovoga se može zaključiti prvobitna trojedinstvena veza: cultus – obrada polja – kultura, kao i to da su začeci kulture bili vezani upravo za kult prirode. Uslovno određenje pojma kulture bi bilo: ona obuhvata čovjekovo svjesno i plansko preobražavanje prirode, ali stvaranje duhovnih vrijednosti kojima se potvrđuje njegov specifičan položaj u svijetu.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com